

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

308. An, & qualiter beneficia litigiosa possint resignari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

nem. Garc. n. 189. quemadmodum e contra, dum sine justa causa eam dedisset, manet obligatus ad providendum ordinato (tenet enim talis alienatio facta cum licentia Episcopi, & sine justa causa data Garc. n. 189.) non secus, ac si eum ordinasset absque titulo. Garc. *ibid.* Porro hanc licentiam dare non posse Vicarium Episcopi sine speciali mandato Episcopi, & si hanc dedisset sine tali mandato, vel etiam sine justa causa, teneri pari ratione ac Episcopum providere tali ordinato, ait Garc. n. 190. Ac denique decretum hoc prohibens alienationem patrimonii, ad cuius titulum quis ordinatus sacris, procedere in alienatione voluntaria, non autem in necessaria, v. g. quæ fieret causâ solventorum debitorum, nisi ea fuissent in fraudem contracta, habet Garc. n. 222. quanquam n. 223. & n. 139. hoc exemplum de debitis non admittat ipse, maxime, dum debita contracta sunt post ordinationem; eò quòd clericus non teneatur, ultra quàm facere possit, & ista alienatio haberet principium voluntarium.

Questio 307. An igitur, dum resignatio beneficii, ad cuius titulum quis ordinatus est, facta contra tenorem & formam à Concilio præscriptam est nulla, vacet beneficium, remaneat tamen penes resignantem?

Respondeo: Si facta talis resignatio coram Papa ab non habente aliunde, unde vivat, non abdicatur jus à resignante, adeòque eo iure penes resignantem permanente non vacat beneficium, Garc. p. 2. c. 5. n. 225, dicens id certum esse.

2. Respondeo secundò: Si verò facta resignatio coram Ordinario, quamvis stando præcisè in terminis Concilii Tridentini idem dicendum erit; nimirum non vacare beneficium, & non esse necessarium novum titulum & collationem. Garc. n. 226, citans Zevall. q. 561. n. 22. Ex Constitutione tamen Pii V. §8. dicendum vacare tale beneficium, nec resignantem posse ad illud redire, sed de eo beneficio liberè cuicumque alteri providendum, non per Ordinarium ipsum, qui talem resignationem admittit, sed per Papam aliòve Superiores istius Ordinarii, aut per patronos, si beneficium est jurispatronatus juxta aliam constitutionem ejusdem Pii V. 42. Ordinarium verò admittens talem resignationem incurrit penam suspensionis à collatione beneficiorum, & tenetur resignantem illum alere. Paris. l. 2. q. 6. à n. 41. citans declarationem expressam sacre Congregationis de hoc. Garc. *loc. cit.* n. 227. insuper plures recitans pro his declarationes S. Congregationis.

3. Respondeo tertio: Si verò facta resignatio coram Ordinario ab habente aliunde, unde vivat, non facta tamen mentione, quòd sit beneficium titolare, standum erit Concilio, & non vacabit beneficium; quia Constitutio Pii V. non loquitur in hoc casu. Garc. n. 229.

Questio 308. An, & qualiter beneficia litigiosa possint resignari?

Respondeo primò: Beneficio litigioso potest quis cedere in gratiam & favorem colligantis; sive beneficium litigiosum potest resignari in favorem illius, cum quo super eo est lis; quia per hanc cessionem lis extinguitur, & sic purgatur vitium litigiosum. Paris. l. 2. q. 3. nu. 12.

Castrop. tr. 13. de benef. d. 6. p. 2. §. 2. n. 5. Azor. p. 2. l. 7. c. 25. q. 3. Pirh. ad tit. de renunc. n. 14.

2. Respondeo secundò: Potest quis simpliciter lite & causâ cedere tam coram Ordinario, quàm Papâ. Azor. *loc. cit.* Paris. n. 100. In quo casu, ut ait Tond. qq. benef. p. 3. c. 63. n. 17. certum est, quòd lis finiatur, & non incurritur amplius nullitas provisionis factæ per Ordinarium, ac ideo, si priùs Ordinarius contulerit, antequam colligans à Papa sui juris confirmationem legitime obtinuerit, collatio Ordinarii erit valida; quia tunc non est locus regulæ de surrogandis colligantibus, citat pro hoc Chok. ad dictam regulam n. 39. Item ut Azor. *loc. cit.* Paris. n. 101. cum communi; potest quis ipsum beneficium simpliciter dimittere. In quo casu, quia per renunciationem factam à colligante fuit amissum omne jus & possessio, cum renunciatio fuerit simplex, si alter colligans ingrediatur possessionem vacuum, non attentat. Paris. *cit.* q. 3. n. 18. citans Rotam in *Aversana benef.* 30. Mart. 1553. Lancell. de attent. p. 2. c. 4. n. 332. &c.

Quod idem ait Paris. n. 14. 15. & 16. dum liti ipsi renunciatum, etiamsi hujusmodi renunciatio facta fuisset in absentia judicis coram Notario, etiam non actuario; modò fiat mentio de ipsius liti pendentia; eò quòd lis finiatur cessione, non secus ac morte, vel per rem judicatam, vel per transactionem. Atque ita etiam in hoc casu cessionis liti resignari posse beneficium ab altero colligante, indicat Paris. *ibidem* n. 13. & 20. Etsi autem coram Ordinario fieri possit talis resignatio simplex beneficii litigiosi lite pendente, is tamen illud conferre nequit, non secus ac licet resignari possit coram Ordinario beneficium reservatum, is tamen illud coram se resignatum conferre nequit; uti nec subrogare potest aliquem in locum cedentis vel decedentis lite pendente. Paris. à n. 102. & ex eo Azor. *loc. cit.* Sunt enim beneficia litigiosa omnia de jure reservata Papa c. 1. & 2. ut lite pendente, quamvis hæc reservatio orta ex liti pendentia sit minus proprie reservatio, sed potius inhibito temporalis; per quam inferior prohibetur conferre beneficium lite pendente, ne detur novus colligans, ut etiam patet ex eo; quòd indultum conferendi beneficia reservata removeat quidem obstaculum reservationis, non tamen removeat impedimentum liti pendentia. Tond. p. 3. c. 163. n. 4. juncto n. 10. & 11. qui tamen etiam *ibidem* n. 9. testatur ex Lancell. de attent. p. 1. c. 3. n. 141. beneficia Gallia subiacere collationi Ordinariorum, non obstante liti pendentia, quin & contrarium jam dictis tenet n. 18. & 19. ubi aut cessio & renunciatio facta fuit simpliciter, & tunc lis cessat, & per consequens non intrat regula de surrogandis; si verò cessio in favorem, lis durat, & locus est prædictæ regulæ. Verum

3. Respondeo tertio: Beneficium litigiosum resignari non potest lite pendente in favorem tertii coram Ordinario, sed resignatio est omnino irrita & inanis, non secus ac alienatio rei litigiosa facta lite pendente fieri nequit, & facta nullus est momenti, ut constat ex toto titulo ff. & c. de litigiosis. Castrop. Azor. Pirh. *ll. cit.* Paris. l. 2. q. 3. n. 1. & expressè Azor. juxta c. 2. ne lite pendente, in 6. quia præterquam quòd talis resignatio videtur fieri in fraudem, quæ est ratio Parisi *loc. cit.* n. 2. per hoc minime extinguitur lis. Azor. *loc. cit.* Ordinarium autem conferre nequit beneficium litigiosum, nisi lite finita & extincta, vel per longum

gum tempus neglecta, eò quòd licet à jure canonico certum tempus continuum non sit ad lites finiendas, tamen si longo tempore à lite cessatum fuerit, ea finita censetur tanquam derelicta. Pirh. Azor *ll. cit.* Paris. à n. 20. Et sic testatur Azor *loc. cit.* Paris. à n. 23. à Rota quandoque judicatum, litem esse finitam, quia ea per 37. annos neglecta; quandoque judicatum idem, quia ab ea cessatum per annos 25. vel etiam 18.

4. Respondeo quartò: Sed neque coram Papa tale beneficium nullà factà mentione litis resignatur validè, quia sicut lite pendente principi supplicari non potest, ad impetrandum ab eo rescriptum pro obtinendo beneficio litigioso; ita etiam beneficium litigiosum impetrari nequit nullà factà litis mentione, Azor *loc. cit.* Paris. n. 59. Quinimò si Papa motu proprio conferat beneficium litigiosum, nullà factà mentione litis, collatio nulla est; quia Papa, si litem nosset, beneficium non conferret. Paris. n. 63. Azor. l. c. ellèque adhuc necessarium, facere mentionem litis pendentis, etiam si litem illa introducta fuisset in favorem ipsius resignantis (puta quia ipse movit litem de beneficio à se possessio, sive quia ipse, cum possideret beneficium, citavit, committendo causam molestationis super dicto beneficio, ac agitando litem contestando, &c.) tradunt Azor *loc. cit.* Paris. n. 65. citans Sarn. Staph. &c. non tamen opus est, facere mentionem litis, quoties illa cepta per solam citationem, tradit Paris. n. 43. citatis pluribus. Factà verò mentione litis valida est illa resignatio in favorem tertii coram Papa Pirh. *cit.* n. 114. Paris. *cit.* q. 3. n. 112. juncto n. 58. dicens esse communem Doctorum. Non sufficit autem facere mentionem litis sub generali; puta, non obstante litis pendentià, sed requirit, ut fiat mentio de processu & statu causæ, tradit Paris. n. 64. citans Ruin. *conf.* 76. n. 6. l. 5. Beronum *conf.* 1. n. 10. l. 3. Lancell. *de attent.* p. 2. c. 4. illatione 7. n. 645. Vide hic, quæ de subrogatione habet Paris. *cit.* q. 3. à n. 67. & alii Auctores passim.

5. Porro ad hoc ut beneficium dicatur litigiosum, non sufficit lis super possessione, sed lis adesse debet super ipso titulo beneficii. Tond. l. c. n. 5. juncto n. 17. Paris. *cit.* q. 3. n. 52. Dum enim lis est super possessione tantum, per eam non res, sed possessio efficitur litigiosa. Quamvis tamen, si lis tantum super possessore non raris fuit, ea justificari debeat, non quidem ad effectum, ut exinde beneficium dicatur litigiosum, sed ad hoc, ut obtineri possit surrogatio, etiam quoad possessionem, & jus super ea competens colliganti mortuo. Tond. *loc. cit.* n. 14. & 15. citans Gomez. *de trienn.* q. 11. n. 13. adeoque jam tale beneficium, cujus sola possessio litigiosa, resignari poterit etiam in favorem; nam ubi non est questio super re, vel aliquo jure connexo rei, res non efficitur litigiosa, ut non possit alienari. Paris. n. 53. Hoc tamen verum, quòd et si in hoc casu cedi possit beneficium, non tamen cedi possit possessio ipsa, super qua litigatur; neque jus ad illam adipiscendam. Paris. n. 54. juxta Rot. in *Rotina.* 12. Decemb. 1571. Neque sufficit litem motam coram iudice incompetente, vel per falsum procuratorem; quia talis motio non facit rem litigiosam. Paris. n. 46. & 47. Et in summa, quoties processus nullus est, non impedit resignationem, aut est in consideratione, ut possit judicari subrepto in impetratione, si de eo non fiat mentio. Paris. n. 48. Neque sufficit,

si solum incidenter litigetur de beneficio, res enim non dicitur litigiosa, si solum contendatur de opere facto in ipsa re; sed requiritur, ut directè litigetur, cujus sit beneficium. Paris. n. 50. & 51. Neque sufficit litem esse super privatione beneficii, nisi lis sit super privatione beneficii, & ut adjudicetur sibi beneficium. Paris. n. 56. Neque denique sufficit, beneficium accusatum esse de crimine; tunc enim, quia lis non pendet super beneficio, sed super crimine, non reddit beneficium litigiosum, adeoque pendente accusatione resignari illud beneficium potest. Pirh. *ad tit. de renunc.* n. 14. citans Garc. p. 11. c. 3. n. 53. Verum de hoc postremo pluribus §. sequenti.

6. Respondeo denique: de cetero, quoties resignatio facta ante litem inceptam, potest resignatarius capere possessionem, etiam post contestatam litem, & lite pendente absque metu attentatorum, ut Imol. in *Clem. 1. ut lire pend.* Abb. in c. nostrum. *de appell.* C. Paris. *conf.* 172. n. 12. vol. 4. Paris. *cit.* q. 3. n. 25. junctis n. 27. 28. 29. Azor. l. c. addens hanc limitationem, si lis contestata non est de possessione, sed tantum de re ac titulo beneficii, adeoque sicut resignans in hoc casu contestata litem super ipso titulo post factam resignationem possit continuare possessionem, ita etiam resignatarius surrogatus gratiosè ante litem, pendente lite capere potest possessionem. Paris. n. 30. citans per hoc plures Rotæ decisiones. Hinc etiam dum resignatio facta ante litem in favorem N. si postea lis mota fuit, & lata sententia, hæc mandari non potest executioni contra resignantem, nisi hic sustinuerit litem post resignationem, vel steterit in possessione. Paris. n. 31. & 32. quin etiam potest resignatarius, qui habuit gratiam ante litem, expedire literas lite pendente absque vitio attentatorum, quia habet causam de præterito; quare etiam potest ad gratiam, quam habet, impetrare pendente lite novam provisionem, aut gratiam, si neutri; cum lite pendente possit quis jus suum corroborare. Paris. à n. 33. Procedit quoque responso hæc de capienda in hoc casu possessione pendente lite, etiam si consensus major, seu in Cancellaria à resignante fuisset præstitus post litem motam; nam si supplicatio fuit signata, v. g. 1. Martii, renunciatus citatur 15. ejusdem mensis, & consensus dictus præstatur ultima Martii, resignans dicitur adhuc pacificus possessor, & tenet resignatio. Cujus ratio est, quia consensus ille retrotrahitur ad diem datæ & signatæ supplicationis, & literæ expediuntur sub die datæ; adeoque lis medio tempore ante præstitum illum consensum non impedit; cum consensus ille sit approbatio præteritæ voluntatis, seu consensus dati in porrectione supplicationis. Paris. à n. 41.

Questio 309. An pensiones constitutæ jure ac titulo beneficii, ac succedentes loco beneficii possint resignari?

1. Respondeo primò: Pensionarius seu is, cui hæc pensiones dictæ jure constitutæ, potest illas non exigere, vel etiam expressè illas repudiare, ac ita tacitè illas resignare in favorem illius, à quo solvendæ, Paris. l. 2. q. 15. n. 25. & ex eo Pirh. *ad tit. de renunc.* n. 17. idque etiam sine requisito consensu Papæ, ut C. Luc. in *sum. pensionum.* n. 82. Etsi etiam hoc factis sit in cassatione seu extinctione non gratuita pensionis, seu quæ sit mediante pecuniâ, seu solutione anticipatâ aliquorum

termini-